

POLITICKÉ VEDY / POLITICAL SCIENCES

Časopis pre politológiu, najnovšie dejiny, medzinárodné vzťahy, bezpečnostné štúdiá / Journal for Political Sciences, Modern History, International Relations, security studies

URL of the journal / URL časopisu: <http://www.politickevedy.fpvmv.umb.sk>

Author(s) / Autor(i): Otto Dostál
Article / Článok: Recenze na knihu: Prognostika
Publisher / Vydavateľ: Fakulta politických vied a medzinárodných vzťahov –
UMB Banská Bystrica / Faculty of Political Sciences
and International Relations – UMB Banská Bystrica
DOI: <http://doi.org/10.24040/politickevedy.2020.23.1.241-243>

Recommended form for quotation of the article / Odporúčaná forma citácie článku:

DOSTÁL, O. 2020. Recenze na knihu: Prognostika. In *Politické Vedy*. [online]. Vol. 23, No. 1, 2020. ISSN 1335 – 2741, pp. 241-243. Available at: <http://doi.org/10.24040/politickevedy.2020.23.1.241-243>

By submitting their contribution the author(s) agreed with the publication of the article on the online page of the journal. The publisher was given the author's / authors' permission to publish and distribute the contribution both in printed and online form. Regarding the interest to publish the article or its part in online or printed form, please contact the editorial board of the journal: politicke.vedy@umb.sk.

Poskytnutím svojho príspevku autor(i) súhlasil(i) so zverejnením článku na internetovej stránke časopisu *Politické vedy*. Vydavateľ získal súhlas autora / autorov s publikovaním a distribúciou príspevku v tlačenej i online verzii. V prípade záujmu publikovať článok alebo jeho časť v online i tlačenej podobe, kontaktujte redakčnú radu časopisu: politicke.vedy@umb.sk.

RECENZIA NA KNIHU: PROGNOSTIKA

BOOK REVIEW: FORECASTING

Otto Dostál*

ŠTĚDRŮŇ, B. a kol.: *Prognostika. [Forecasting]*. Praha: C. H. BECK 2019, 272 s. ISBN 978-80-7400-746-0.

Nová politologicky orientovaná monografie obsahuje mnoho nových informací a jádro nového prognostického týmu tvoří **B. Štědroň, M. Palíšková, Z. Souček, K. Kubelková, A. Dvořák, P. Tiling** a kol.

Úvodní kapitola vedoucího autorského kolektivu **doc. RNDr. Bohumíra Štědroň, CSc.** je zaměřena na systémové úvahy v prognostice, a kvantitativní a kvalitativní prognostické metody včetně metody amerického profesora **A. J. Lichtmana** z USA, která je aplikována na budoucí prezidentské volby v České republice. Tato metoda je použitelná i pro segment sportu nebo kultury.

Samotná publikace se skládá z 8 samostatných kapitol a 2 případových studií včetně předmluvy emeritního ministra průmyslu a obchodu **Ing. J. Mládk, CSc.**, který prošel praxí v Prognostickém ústavu ČSAV a jako ministr průmyslu a obchodu věnoval velkou pozornost rozvoji aplikací umělé inteligence v průmyslu v ČR. Na úvodní kapitolu navazují makroekonomické prognózy vývoje ČR včetně metodologie a mezinárodního kontextu.

Další část knihy je věnována reflexi predikcím, koncipovaných na přelomu tisíciletí. Navazující kapitoly jsou věnovány strategii, strategickému řízení firmy a lidským zdrojům v novém digitálním věku, kdy průměrný věk přesáhne 100 let. Technologické prognózy obsahuje kapitola 6. „RFID a umělá inteligence“. Nové technologie (jestřábí oko a uměle inteligentní rozhodčí aj.) ovlivní i dění ve sportu, a sportovní prognostika je obsahem dalších 2 kapitol.

Závěrečná část monografie je věnována globálním trendům a vychází

* Doc. Ing. Otto Dostál, CSc. působí jako zástupce ředitele pro vědu a výzkum Ústavu výpočetní techniky, Masarykova univerzita v Brně, Botanická 554/68A, 602 00 Brno - Královo Pole - Ponava, Česká republika, e-mail: dostal@ics.muni.cz, otto@ics.muni.cz.

DOI: <http://doi.org/10.24040/politickevedy.2020.23.1.241-243>

z publikovaných prognóz analytického centra zpravodajské komunity v USA. Dlouhodobou prognózu zveřejňuje pravidelně *National Intelligence Council*, analytické centrum zpravodajské komunity USA.

Prognóza je vypracována specialisty 16 vládních zpravodajských agentur a spolupracujícími civilními experty na základě otevřených zdrojů i jinak získaných informací. V prosinci 2012 byla vydána studie s tématem *Globální trendy 2030: Alternativní světy*, mapující globální a regionální trendy politického, ekonomického, bezpečnostního a společenského vývoje pro následující období, až do roku 2030. Nejnovější studie z roku 2017 se jmenuje *Paradoxy pokroku* a prezentuje tři možné scénáře do roku 2035: *Ostrov, Orbity a Komunity*.

Samotné pořadí 3 scénářů je zajímavé, protože není nahodilé:

1. Nejpravděpodobnější scénář představují *Ostrov*: státy i společnosti začnou eliminovat prvky chaosu ze svých politických systémů a začnou klást důraz na vlastní ekonomickou a fyzickou bezpečnost. Začnou se starat samy o sebe. Takový osud globalizace by měl nastat po dlouhém období malého či nulového ekonomického růstu. Zvýší se protekcionismus a výrazně zmenší vliv nadnárodních institucí. Je pravděpodobné, že právě tento model, odráží **Trumpovu** vizi Spojených států. Umírněný ekonomický protekcionismus a politický izolacionismus, soustředění se na řešení současných, dosavadním establishmentem zakrývaných domácích problémů. Jak konstatoval ve svém inauguračním projevu **D. Trump**: „*přivedli jsme jiné země k bohatství, zatímco se majetek, síla a sebedůvěra naší země rozplynuly kdesi za obzorem*“. (Štedron, 20219) Politologové v prognóze mohou identifikovat současné trendy emancipace zemí na globální komerční, mediální a kriminální moci (Brexit, USA, Turecko, obchodní válka mezi Japonskem a Jižní Koreou aj.)
2. Prostřední scénář, nazvaný *Orbity*, vykresluje svět, kde se kolem mocností vytvářejí sféry vlivu. Cílem těchto sfér vlivu – a vlastně aliancí nejružnějšího typu – je udržení stability uvnitř zmíněných mocností. Tento posun znamená nárůst nebezpečí konfliktů mezi státy, což je zapříčiněno šířením nacionalismu, změnou modelů konfliktů, objevem nových ničivých technologií a úpadkem globální kooperace.
3. Poslední scénář, nazvaný *Komunity*, je modelem globalizace, která tvořila rámec uvažování amerických presidentů od **Billa Clintona** až po **Baracka Obamu**. Je to strukturovaný svět, kde některé problémy jsou

příliš bezvýznamné na to, aby je mohl řešit stát, a některé problémy naopak příliš globální, aby je stát zvládl.

Výsledkem by měl být model, kde je otevřena cesta z jedné strany pro místní zastupitelstva a malé firmy, z druhé strany pak pro mezinárodní organizace a nadnárodní monopoly. Politologové, ale i novináři, nezapomenou na úspěšný odpor komunity v New Yorku proti záměru na vybudování administrativního centra globální firmy AMAZON. Všechny prognózy předpokládají dynamický rozvoj ICT. Je pravděpodobné, že klíčové budou dva segmenty: *RFID a umělá inteligence*, učící se z předchozí zkušenosti.

Případové studie jsou rovněž promyšleně koncipovány – poprvé v prognostické monografii jsou analyzovány kosmologické teorie s možnými praktickými důsledky, např. využití temné hmoty a energie v budoucnosti. Závěrečná případová studie se zabývá politickými i sportovními prognózami.

Celkově je nutné konstatovat, že se jedná o velmi kreativní monografii obsahující zcela nové poznatky a přístupy, a lze ji proto doporučit nejen studentům a pedagogům vysokých škol, manažerům, novinářům i politikům, ale i k přeložení do anglického jazyka pro obohacení globálního publika nejen v USA, ale i v Číně.